

1987
-45-
Q. D. B. V.
DISSERTATIO INAUGURALIS JURIDICA,
DE

JURE RETRA- CTUS LEGITIMO.

Quam

Deo Ter Opt. Max. annuente,
Ex Consensu atque Decreto

*Magnifici, Nobilissimi, & Amplissimi Jctorum
Ordinis in Illustri Salanâ,*

PRÆSIDE

NOBILISSIMO, AMPLISSIMO, CONSULTISSIMO ATQVE
EXCELLENTISSIMO

DN. JOHANNES CHRISTOPHO-
RO *Salfner* / J. U. D. & Prof. P. celeberrimo,
Consiliario Saxonico, Curiaë Provincialis, Facultatis
Juridicæ, & Scabinatûs Assessore longè gra-
vissimo,

Patrono atque Promotore suo æternùm devenerando,

Pro LICENTIA

legitimè capesendi SUMMOS IN UTROQUE JURE HONO-
RES & PRIVILEGIA DOCTORALIA.

Publico Eruditorum Examine exponit

JOH. CHRISTOPHORUS HEINTSCHIIUS,
NEO-HALDENSCHLEBIENSIS SAXO.

In Auditorio Jctorum

Ad diem Decembr. horis ante- & pomeridianis,
ANNO M DC LXVIII.

JENÆ, Litteris JOHANNIS NISL.

1990

D I S S E R T A T I O I N A L L G E M E I N E N J U R I D I C A

J U R E R E T A C T U S L E G I T I M O

Deo Tit. Op. Max. Annuncio
Ex Collegio Juris Doctoro

Magister Nobilissimus & Amplissimus Juris
Ordinis in Illustri & Magna

RESIDE
N O B I L I S S I M O A M P L I S S I M O C O M M O D I T I M O A T Q U E
E X C E L L E N T I S S I M O

D N I J O H A N N E C H R I S T O P H O

R O S T O C H E N S I J U R I S P R O F P G O L D S C H M I D T

C O N S I L I A R I O S A X O N I C O C O N S I L I A R I O P R O V I N C I A L I S F A C U L T A T I S
J u r i d i c a e & s e c u l a r i a s A b s o l u t e l o n g e g r a

v i s s i m o
P a t r o n a t u s P r o t o c o l l o g i u m J u r i s P r o f e s s o r u m

P R O L I C E N S I A
l e g i t i m a e c o p e s t e n d i s u m m o s u m L i n o d e J u r a H o n o

r i s & P R I V I L E G I I D O C T O R A T U S
P a s s i o s u m m o s u m J u r i s P r o f e s s o r u m

J O H N C H R I S T O P H O R U S H E I M T S C H N I T Z
M o - H A L D E N S I C H T E B I N N I S S I S S A X O

i n A n n o J u r i s P r o f e s s o r u m
A d d i c t a D e c e m b r i h o r i a n t e c o n s i d i a n s
A n n o M D C L X I I I

J u r i s P r o f e s s o r u m J u r i s P r o f e s s o r u m

I. N. D. N. J. C.

PRÆFAMEN.

Um admodum triste & lugubre sit videre paternas & avitas domos, ac antiqua Majorum prædia in extraneas manus transire. *arg. l. 38. ff. de R. V. l. 35. ff. de minor. 25. ann. l. 22. §. nec vero domum C. de administr. Tutor. iuterfit præterea Rerumpubl. famili-*

as omnibus conservari modis l. 2. §. antepen. ff. de Vent. inspic. quippe cum harum splendor & dignitas existat, fulcrum & sustentaculum illarum firmissimum arg. text. in Aur. Bull. Carol. IV. tit. 3. in verb. quorum presidio dextera Imperialis roboratur Bodin. de Republ. lib. 5. cap. 2. Hinc videmus plerisque in locis Germaniæ, in Gallia, item Hispania & Italia, aliisque in regionibus, teste Tiraquell. tract. de retract. Lin. in præfat. num. 1. & 16. Gail. 2. observat. 19. pr. Novell. Ser. Elect August. constit. 32. pr. Pingizer. Quest. Sax. 36. num. 1. & seqq. ex generali quadam consuetudine receptum esse d. Novell. Elect. August. pr. verb. two aus statuten oder verwehrter Gewonheit hergebracht / etc. Berlich. conclus. præct. part. 2. conclus. 39. num. 15. Carpz. Jurispr. for. part. 2. constit. 31. def. 2. num. 9. & seqq. Ut, licet res Majorum in extraneum quendam interveniente emptionis venditionis contractu translata sit, nihilominus tamen illis, qui ejusdem generis, familiæ ac profapiæ jure censentur, detur facultas bona illa distracta, & à familiâ separata.

A 2 à quo-

à quocunque possessore revocandi, exsolutove pretio eadem recuperandi, tribuatur licentia; quæ facultas (conveniente sanè & naturam rei eleganter exprimente nomine) vocari solet jus **RETRACTUS** legitimum vel gentilitium. Et hæcce materia, cum non modò rara, verùm etiam scitu simul videatur necessaria, mihi adeò placuit, ut eam Inauguralis loco impræsentiarum pertractari dignam existimaverim. Ad cujus etiam uberiolem meditationem misso longiori verborum anfractu, præmissâ verò invocatione Nominis Divini, quâ ad omnia consilia & omnes actus nostros semper progredimur *l. 2. pr. C. de offic. Prefect. Prætor.* pede properante pergimus, sperantes bonum initium & optimum finem, *juxta Gloss. in præem. Instit.*

CAPUT I.

DE

Definitione nominali & reali.

1. **A**Ntequam autem ad accuratiorem nobilis hujus materia deductionem pedem proferamus, in nonnullis præliminaribus, juris videlicet hujus inscriptione, ac denominatione paulisper subsistendum erit, ut hac perspectâ ejusdemque ratione cognitâ eò feliciori sydere ad reliqua progressum facere possimus, *juxta l. 1. pr. ff. de J. & J.* Nomina namque sunt quasi quædam picturæ & characteres, ex quibus ipsa rerum innotescit natura *Gell. Noct. Atticar. lib. 13. cap. 10.* Unde vulgatum illud: Conveniunt rebus nomina sæpe suis. Et Principi Philosophorum *lib. 1. post. cap. 4.* nomen dicitur primum intelligendî principium; cui quoque subscribere videmus jus Canonicum *C. Clericus qui 1. C. 12. quest. 1. C. placuit 16. C. 1. quest. 1.* dum pro regula tradit: Nominis

minis

minis interpretationem & definitionem præ omnibus dili-
 genter esse observandam. Sciendum itaque Retractum, 4.
 dici à retrahendo, quemadmodum contractus à contrahen-
 do, Distractus à distrahendo. *Magn. Dn. D. Richter. Præce-*
ptor & Patronus meus honoratissimus decis. 76. n. 1. Varia au- 5.
 tem est Retractus acceptio: Sumitur enim vel generaliter vel
 specialiter: Priori modo omnibus, qui ex populo universo 6.
 sunt, jus Retractûs conceditur. Posteriori verò modo, pro- 7.
 ut distinctis saltem personis in individuo certo competit,
 quæ acceptio specialis hujus loci est, quò in specie pertinet
 Ulpiani sententia *in l. Imperatores 9. §. 2. ff. de administr. I.*
rer. ad civit. pertinent. ubi refert, Imperatores Antoninum
 & Verum ita rescripsisse: Agros Reipubl. retrahere Cura-
 torem Civitatis debere, licet à bonæ fidei emptoribus pos-
 sideantur, cum possint ad suos Autores recurrere. Con- 9.
 sanguineus enim dum hoc jure utitur, ad se atque ita ad fa-
 miliam, à qua res recesserat, eandem retrahit *Tiraquell. de* 10.
Retract. Lin. in præfat. num. 5. huc redeunt variæ Juris
 nostri pro varietate nationum appellationes, aliter enim
 Græci, aliter Romani, aliter Germani, dum illud deline-
 re student, loqui amant! In Græcia audit *προτιμυσις*, id est, it-
 anterioritas, sive prærogativa à *προτιμύω* quod est, præfe-
 ro, quod scilicet illi, qui hoc jure gaudent, extraneis &
 omnibus aliis præferantur, *Calvin. in Lex. Jurid. verb. προ-*
τιμυσις item *προτιμυσις* à *πρωτω* & *μυσις* præclusio, quia ex
 hoc capite sanguine junctus reliquis emptoribus viam præ-
 cludit. In Latio vocatur jus Retractus, & derivatur à re 12.
 & trahendo quasi dicas quod res semel venditata rursus re-
 troducatur & revocetur. Appellatur aliàs Doctoribus jus
προτιμυσιως, id est, prælationis vel anterioritatis, jus præ-
 sentationis, jus recomperæ, jus congrui, *Dn. Wissenbach.* 3

A 3

Disput.

- Disput. 36. tb. 1.* item retractus gentilitius à gentibus ita dictus, quod iis competat tantummodò, qui ejus gentis & familiae existunt. *Calvin. ibid. verb. gentilitium.* In nostrà vernaculà illud Jus dicere solemus: Einstand / Rück- oder Näherkauff / Vorzug / Lösung / Gerechtigkeit / Erblösung / Erb-Freundrecht. *Vid. Werner. Thesaur. Pract. verb. Lösen. Befold. eodem verb.* In Constitutionibus Electoralibus nuncupatur, der Vorkauff oder die Nähergeltung *const. 32. part. 2.* elegantes harum denominationum apud Teutones rationes similesque hujus farinae voces congeffit *Reinking. tract. de Retractu consanguin. quest. 1. numer. 6. & seqq.* Et hæc de varietate nominis & multiplici juris hujus indigitatione dicta sufficiant. Visis jam variis nominibus, diversisque appellationis rationibus, varias nunc quoque subjungemus hujus juris definitiones, neque enim in hoc definiendo satis convenerunt hactenus Dd. cum aliter atque aliter illud ipsum proponant. Quidam ex illorum numero Retractum definiunt, quod sit Jus consanguineo competens ad retrahendum & redimendam rem à suo consanguineo venditam extraneo, & ita *Rebuff. ad l. verbum reddendi 94. v. Retrabere ff. de V. S.* Nonnulli malunt ejus naturam his verbis planã facere, dicendo; esse facultatem venditam rem immobilem æquali pretio redimendi, jure proximitatis intra certum tempus competentem, quæ definitio arridet *Petr. Gregor. Tholoff. in syntagm. Jur. univers. lib. 26. cap. 1. num. 4.* Alii verò rem ita exponunt; dicendo jus Retractus nihil aliud esse quàm jus prælationis certis personis competens, quibus album suum calculum addit *D. Habn. in observat. ad Wesenbec. Tit. de rescind. vendit. num. 6. verb. Retractu.* Alii denique hanc ponunt definitionem. Retractus gentilitius est rei immobilis

bilis

19950

bilis extrafamiliam vel remotiori venditæ, ex cap. con-
sanguin. & proximitatis intra tempora statuta, legitimè
facta redemptio. quibus subscribit *Reinking de Retractu con-*
sanguinitatis quest. 1. num. 64. Copiam hîc videmus defi-
nitionum, & liberum cuilibet esto iudicium, cui ex harum
numero se associare velit: Nobis si licitum est sele-19-
ctum facere, placet ultima, quæ cum optimè rem,
exprimat, & ea, quæ in subsequentibus de substantia & essen-
tia hujus Retractûs proponuntur, ambitu suo contineat,
reliquis quas adduximus, optimo jure anteponenda vi-
detur.

CAPUT II.

Repræsentat subjectum u- trumque, & agens & patiens.

PRæmissâ jam definitione tam nominali quàm reali r.
consequens porrò est, ut ad ipsam rei tractationem,
accedamus. Quò autem omnia decenti connectantur se- 2.
rie, & debito sese invicem dicenda sequantur ordine (intel-
ligi namque possunt dilucidius, quæ tractantur ordinatius
l. 1. pr. ff. de dolo mal.) Præprimis de personis quibus nimi-
rum uec ne & adversus quas jus hocce competat dispicie-
mus, imitaturi paradigma Imperatoris nostri Justiniani in
§. ult. Instit. de J. N. G. & C. parum siquidem est jus nosse,
si personæ, quarum causâ constitutum est ignorentur. *d. §.*
ult. Illæ verò statim se nobis offerunt, dum rationem juris 3.
hujus, quæ in favore sanguinis & affectione erga bona Ma-
jorum posita est *per text. in l. lex qua 22. §. 2. C. de admi-*
nistr. tut. ponderamus, suntque Consanguinei venditoris.
Quo

4. Quoniam verò consanguineorum numero habentur eti-
am liberi nostri *l. filius 12. ff. de suis & legit. hered.* iique o-
mnibus aliis præferuntur in successione per *Novell. 180.*
5. *cap. 1.* Meritò & his jus hoc favet præ cæteris. Notandum
tamen sub sanguine junctis non tantum masculos, sed eti-
am foeminas comprehendi, & propterea æquè ad retra-
ctum admittendas *Tiraquell. de Retract. Lin. §. 1. Gloss.*
9. num. 237. & seq. Berlich part. 2. conclus. 39. num. 23. quia
etiam familiæ ac generis appellatione continentur *l. 195. ff.*
de V. S. l. 4. C. de fideicom. nisi subjecta materia repugnet.
l. 1. §. 2. ff. de Jure immun. l. 33. ff. de muner. & honor. vel,
statutum in contrarium extet, disponens, quod scilicet existen-
tibus masculis foeminae non sint admittendæ, tunc enim
pro extraneis habentur *Tiraquell. dict. tr. §. 1. Gloss. 8. num.*
6. *23.* Cæterum gaudet hoc jure infans & filiusfam. in Patris
7. sui potestate existens. *Nicol. Boërius Decis. 238.* Filius tem-
pore venditionis conceptus, & intra annum, qui ad retra-
hendum datur, natus; *Magnif. Dn. D. Richter. Decis. 76. n.*
8. *16.* Pupillus, quamvis tutore suo & præsentè & consentiente
prædium fuerit venditum. *Magnif. Dn. D. Richter loco alle-*
9. *gat.* Et quanquam Parentes bona sua immobilia alienare
non prohibeantur, cum notum sit quemlibet esse mode-
ratorem & arbitrum rerum suarum. *l. in re mandat. 21. C.*
Mandati. quoniam verò lex arbitrium hoc expressè impe-
dit *vid. Constit. Friderici Imp. 5. Feud. 13. & seqq.* Idcirco
liberis bona in extraneum alienata retrahere licet. *Magnif.*
Dn. D. Richter dict. decis. 76. §. 13. Idque non tantum
10. in bonis simpliciter venditis, verum etiam in bonis pa-
rentum subhastatis obtinet. *Dom. D. Richter loc. alle-*
11. *gat.* pluribus autem liberis existentibus unus ex illis, qui so-
lus eo uti vult, istud insolidum, non verò pro parte tan-
tum

OHIO

rùm sua exercere potest. Sin verò omnes velint uti vi- 12
 clendum, an commodè res divisionem recipiat, nec ne, si
 illud, ea inter retrahentes dividi potest, si hoc, sorte diri-
 menda lis est. *Magnif. Dn. Richter. Decis. allegata.* Hoc 13.
 jure etiam gaudere liberos per subsequens matrimonium,
 legitimatos, nullum est dubium, cum matrimonium o-
 mnia præcedentia purget *Gail. l. 2. observat. 141. num. 2.*
Novell. 89. per tot. & legitimati insuper non dissimiles legi-
timè natis sunt Novell. 89. c. 3. Paul. Paris. Consil. 13. n. 40. &
vura. 15. vol. 2. Hisce deficientibus competit hoc jus (2.)^{14.}
 Parentibus, puta Patri, Matri, Avo, Avia, aliisque ascen-
 dentibus, si bona avita ad eorum filios & nepotes & reli-
 quos descendentes quovis modo pervenerunt & illi ea alie-
 nare volunt, *Berlich. conclus. pract. 2. c. 39. num. 41. (3.)*^{15.}
 Conceditur etiam fratribus & sororibus, quia & hi consan-
 guineorum nomine continentur *§. 1. Inst. de legit. agnat.*
Success. l. 1. §. 10. ff. de suis & legit. (4.) Conceditur o-^{16.}
 mnibus consanguineis, tum proximioribus, tum iis, qui quo-
 vis modo arctiori sanguinis vinculo invicem conjuncti, vel
 ex patre vel matre, vel alio & sexu se attingunt, juxta
 illud vetus ac tritissimum dicterium: Proximior in-
 in gradu remotiorem excludit, quò enim propinquior co-
 gnatio, tantò major videtur erga bona defuncti affectio.
L. qua tutores vers. ergo. C. de administr. tut. l. in fundo 38. ff.
de R. V. prætendenti autem se Proximiozem consanguine-
 um hoc probare incumbit, *Reinking. quest. 2. concl. 1. §. 13.*
 Cæterum quæritur, si plures ejusdem gradus existant con-^{17.}
 sanguinei, quis illorum hoc jure debeat gaudere? Resp. sub
 distinctione, utrum res sub divisionem cadat nec ne? Si
 prius; tunc omnes, si hoc jus exercere velint, admittun-
 tur, singuli nimirum pro ratà *Berlich. d. conclus. 39. num. 25.*

B Sive

- Si verò res ita comparata sit, ut divisionem non admittat, eo casu videntur potiores partes prævenientis, ita ut ei in solidum detur actio *l. meminimus 2. C. qn. & quibus quart. pars. Conf. Tiraquell de Retract. Lin. in prefat. §. 11. Gloss.*
18. *2. num. 2.* quid si simul ad iudicium provocent, lis sorte dirimenda *Matth. de afflict. de jur. protim. num. 25. Berlich. d. conclus. 39. num. 26.* Dubia namque sorte dirimantur *l. sed eum ambo 14. ff. de iudic. §. optionis 23. Inst. de Legat. & juxta Baldum,* ubi humanum non sufficit ingenium, ibi fortuna altercationem dirimit. Cujus rei exemplum videre licet in iudicio communi dividundo *d. l. 2. C. qn. & quibus quart. pars. l. fin. ibiq. Dd. C. comm. de legat. & hereditatis divisione l. 5. ff. fam. bercisc. l. generaliter. §. quid ergo 17. ff. de fideicom. libert.*
19. Sin verò eorum aliquis in alienationem consenserit, vel jure retractus uti nolit, ejus portiones cæteris accrescunt, illi in solidum agere possint. *Matth. de Afflict. tract. de jure ~~νεγπιήσεως~~ §. tota hæc lex num. 43.*
20. *verb. nam primo competit Parentibus & c.* Notandum quoq; quoad Collaterales vel Cognatos, quod illis hoc jus non datur in infinitum, sed saltem ad decimum usque gradum. *Berlich. d. conclus. 39. num. 38. Schrader. de feud. p. 10. sect. 19. num. 44.*
21. Siquidem jus Retractus sequitur naturam successionis, quæ ultra decimum gradum inter Collaterales sese non extendit. *Schneid. ad tit. inst. de heredit. que ab intestato deferuntur in 3 ordine n. 39. pag. m. 420.* Nec obstat
22. quòd textus hic distinguat inter Agnatos & Cognatos, ut Agnati ad decimum, Cognati verò usque ad sextum vel septimum gradum ad successionem admittantur, quia sublata inter agnatos & cognatos differentia est. *Magnif. Dn.*
23. *D. Richter decis. 76. num. 26.* Hinc communiter receptum est, omnes sive agnatos sive cognatos collaterales indistin-
- ctè

1999

Etè usque ad decimum gradum ad successionem vocari Ro-
land. Passagier. tract. de success. ab intest. num. 21. vers. sed
revoco nunc in dubium usque ad quotum gradum successio &
25. seqq. Postquam cognovimus, quibus hoc jus competat, 25.
facillimo negotio (si modo Imperatori nostro in pr. Inst. de
de his qui sui vel alterius juris credimus) nunc patebit, in
quibus illud ipsum cesset & (1.) quidem hoc jus non conce- 26.
ditur naturalibus, spuris, incestuosis, adulterinis & bastar-
dis, quia non sunt de dōmo aut familiā Patris. Bart. in l. pro-
nunciatio 195. §. 2. ff. de V. S. Bald. consil. 168. colum.
2. lib. 5. nec sub cognatorum vel agnatorum appellatione ve-
niunt l. si spuris 4. ff. unde cognati, nec ullum jus gentilitatis
vel familiæ à patre habent, sed quoad familiam pro extra-
neis planè habentur Bald. in l. generaliter §. cum autem
C. de Instit. & substit. Meritò ergò à bonis paternis exclu-
duntur l. 8. C. de natural. liber. Procedit hoc quoque in Ba- 7.
stardorum & spuriorum liberis, quia infectā causā primi-
tivā, inficitur & derivativa, Bald. in l. fin. C. de V. S. Matth.
de afflict. decis. Neapolit. 36. num. 3. Quemadmodum au- 28.
tem hi ad revocationem bonorum paternorum non admit-
tuntur, ita nec vicissim legitimi sub agnationis & familiæ
prætextu, ad spuriorum & ex iis descendentium, bona
vendita retrahenda admittuntur, cum contrariorum con-
traria sit consequentia, & quidquid dispositum est in uno
contrariorum, censetur etiam dispositum in altero. Ever-
bard. in Topic. loc. à contrar. Quod autem attinet bona 29.
materna, spurii nequaquam sunt removendi, sed ad retra-
hendum omninò admittendi: Nam filius ex quocunque
coitu natus, respectu matris est verè ac propriè filius, & e-
am ob causam jus sanguinis quoque retinet l. 2. & 4. ff. un-
de cognati l. 10 §. 1. & seqq. ff. de grad affinit. ac in lineā ma-
ternā

2000

ternâ ejusdem cognatio consideratur *l. quia semper 5. ff. de
30. in jus vocand.* Unde etiam est, quod naturalibus & spuris
in maternis non denegetur successio *d. l. 2. ff. unde cognati
§. 4. Instit. de success. cognat. l. pen. C. ad SC. Orpbit. Nov.
31. 89. c. 12.* nec (2.) liberis ingratis, & illis qui atroces injuri-
as vel violentas manus venditori vel ejus familiae intulerunt
aut ejus substantiae gravem jacturam moliti sunt, nisi offen-
sionem infecuta sit reconciliatio, vel ad necessariam sui de-
fensionem, venditore a realiter vel verbaliter offenderit
*Dn. D. Richter decis. 76. num. 22. Perez. in Cod. de pact. in-
32. ter empt. & vendit. num. 26.* nec (3.) personis monasticis,
cum pro mortuis seculo habeantur *l. Deo nobis 56. C. de E-
pisc. & Cler. Bartol. in l. patre furioso ff. de his qui sunt sui vel
alieni juris*, ut proinde affectio in res majorum, quibus
se sponte abdicarunt & quasi ultimum vale dixerunt, cade-
33. re non possit. Nec obstat quod Monachus Monasterium
ingressus jura successionum de jure communi obtineat, *l.
pen. §. 1. C. de Episc. & Cler.* quia enim non sibi suaeque fa-
miliae, cujus conservandae causâ retractus est introductus,
sed Monasterio & ad hujus utilitatem ac commodum retra-
34. hit, meritò removetur. Nec (4.) adoptivis, quoniam ap-
pellatione consanguineorum non comprehenduntur, sunt
enim filii non veri, sed ficti *l. fideicom. 76. ff. de cond. & de-
35. monstr. §. 4. instit. de adopt. l. 8. ff. de R. J.* Nec (5.) affini-
bus, cum affinitatis jure nulla permittatur successio *l. affi-
36. nitatis 7. C. communia de success.* Nec (6.) legitimatis per
rescriptum Principis, vel Comitem Palatinum *Philippus
Decius cons. 276. num. 6. cum seqq.* ratio hujus restrictionis
potest esse, quod legitimatio per subsequens matrimoni-
um sit plenior & efficacior, quacunque aliâ, *ut notat Pau-
lus Paris, consil. 13. num. 40. & num. 15. vol. 2. Hieronym. de
Cavall.*

Cavall. in spec. comm. opinion quest. 606. num. 12. & proprius accedit hæc legitimatio ad legitimum nascendi modum, & regulare principium; nisi expressè in legitimationis rescripto, ut jura cognationis aliquis habeat, & Retractu proximitatis uti possit, dispositum sit. *Mynsing. 1. observat. 35. num. 10. & observat. 2. num. 6. cent. 5. Tiraquell. hic. §. 1. Gloss. 3. num. 7.* Nec (7.) deportatis, propter §. 1. & 37. 2. *Inst. de cap. diminut. l. fin. ff. eodem & l. quidam sunt servi vi 17. ff. de pact.* Nec pari modò Bannitis Imperii; *Webner. observat. pract. verb. Acht. Ordinat. Cam. part. 2. tit. 9. §. so iemand & vers. so bald auch/ etc. tit. 10. §. und wo er etc.* nec (8.) ipsi venditori. *Tiraquell. hic §. 1. Gloss. 9. n. 33. Ven-38.* ditor enim rem aliquam extra familiam vendendo affectionem, quam ad eam habere poterat, amittere videtur *l. quaeritur 14. §. si venditor 9. ff. de adili. edict.* neque jura partiuntur aliquem retractare posse ea, quæ legitimè à se gesta sunt *l. post mortem 25. ff. de adopt. l. cum profitearis 4. C. de revocando donat. l. sed an ultro 10. ff. de negot. gest.* Denique, ut multa paucis dicamus, omnibus iis denegatur jus retractus, in quibus ratio sanguinis aut affectio erga rem venditam cessat.

Vifis jam & peractis consideratis, quibus hocce jus competit, nec ne, progrediemur nunc ad illas, adversus quas datur verò regulariter adversus emptorem *Tiraq. 41. §. 8. Gloss. 5. num. 6. & seqq.* quamdiu videlicet ille rem emptam, in quâ alteri facultas retrahendi competit, in suâ potestate & in numero bonorum retinet, Cum enim ad restitutionem ejus agatur, nemo melius eam reddere potest, quam qui possidet. Quod si vel alienaverit & tertium quendam rei retractui subjacentis possessorem effecerit, tunc relicto emptore, ob eandem & jam modo in medium

- dium adductam rationem, ad novum istum possessorem properandum est *l. in hac actione 3. §. est autem 3. ff. ad exhibend. l. metum 9. §. ult. ff. quod metus causa Tiraquell. d. 44. tract. §. 12. Gloss. 1. num. 4.* Et hoc adeò verum est, ut saluum & integrum jus istud cognatis primi venditoris maneat, quamdiu currit tempus retrahendi, quamvis etiam per mille manus, uti loquuntur, res vendita ambulaverit *Tiraquell. d. Gloss. 1. num. 2.* Habent enim illi cognati ex primà venditione jus quæsitum, quod ipsis invitis sine eorum facto auferri non debet *l. id quod nostrum 11. ff. de R. J. Reinking. question. 2. numer. 139.* Si verò mortuus sit primus ille emptor, adversus ejus heredes retrahendi datur regressus. *Tiraquell. §. 1. Gloss. 13. num. 14.* representant namque personam defuncti. *Novell. 48. in prefat.* Meliorisq; conditionis esse non debent *l. heredem 59. l. in bis qua officium 175. §. non debeo 1. ff. de R. J.* Si denique emptor vel possessor sit minor vel pupillus, eo casu ipsius tutorem aut curatorem convenire, & ut rem à consanguineo alienatam nobis restituat, cogere licitum atque concessum est *Tiraq. d. Gloss. 13. n. 24.*

CAP. III.

Refert Objectum.

1. **A**bsolutâ personarum consideratione, accedemus ad reliqua, & quibus nam in rebus jus hocce Retractus sibi locum vindicet, nec ne, pervolvemus. Obtinet autem,
2. (1.) in bonis avitis, paternis & gentilitiis, vulgò **Stammgüter / altväterliche Güter oder Erbe** / quæ fuere Majorum nostrorum. *l. si in emptionem 35. ff. de minoribus. Carpz. jurispr. forens. part. 2. const. 31.* & ab Avo, Proavo, ac ulteriori

ori-

oribus parentibus proficiscuntur, non modò paternæ sed
 & maternæ lineæ *Dan. Möller. ad Constit. Elect. 12. num. 2.*
Berlich. part. 2. conclus. 13. **Stammgüter.** De Jure Saxo- 3.
 nico ita describuntur: daß Stammgüter solche Güter
 seyn/welche der donator vel quilibet possessor mit selber ac-
 quiriret oder erlanget/ sondern die von seinen Vorfahren/
 als Großvätern oder dergleichen gewonnen/ und von dem-
 selben ihren Ursprung haben. *Constit. Elect. 12. part. 2.* hoc
 est, pro bonis avitis illa habenda sunt, quæ non ipsemet,
 donator vel possessor acquisivit, sed quæ à majoribus suis
 Avo nimirum & similibus ad ipsum pervenerunt. Unde
in Const. Elect. 31. part. 2. hæc posita reperiuntur verba:
Jedoch daß unter den Stammgütern diese verstanden wer-
den/ die nicht von Eltern alleine / sondern von Groß El-
tern herkommen. (2.) in bonis quibuscunque hereditariis, 4.
 five ea ex Ascendentium, Descendentium, vel Collaterali-
 um hereditate nobis obveniant, **anererbte oder angefallene**
Güter. *Cotbr. vol. 1. Consil. 38. n. 8.* five aliunde sint qua-
 sita, modò ejus sint qualitatis & conditionis, ut pleno jure
 possideri & ad heredes transmitti possint; aliàs sine deter-
 minatione generis, appellationem retinent, & vocantur:
Erbgüter. *Reinking. d. tract. question. 3. numer. 18.* 5.
 & 19. (3.) in bonis, labore, industriâ, vel alio modo
 legitimo acquisitis, vulgò **wolgewonnen oder errungen**
Gut. *Cotbr. d. Consil. 38. num. 4.* ob eam scilicet ratio-
 nem, ne bona in familias semel illata, rursus auferantur
 vel alienentur, sed potius in familiis conserventur *Cotbr. 6.*
d. Consil. 38. num. 4. vol. 1. (4.) in bonis feudalibus quoque,
 suas vires hoc jus exercet 2. *feud. 26. tit. si de feud. defun-*
cti content. & c. modò feudum sit antiquum *Zasius in epit.*
feud. part. 8. num. 61. nullatenus verò si novum; in hoc e-
 nim

nim

- nim agnatis nihil juris competit & hinc fit, ut etiam non
 requisito horum consensu ab illo primum acquirente lici-
 7. tē alienari possit *c. alienatio. de alienat. patern. feud. 2. feud.*
 8. 39. (5.) in bonis emphyteuticis. *Berlich. part. 2. concl. 30. n.*
 3. *Carpz. part. 2. const. Elect. 31. def. 6. (6.)* in redditibus, &
 censibus annuis, **Jährlichen Gefällen und Zinsen/ Rein-**
king. quest. 3. num. 74. dummodo sint ex rebus immobili-
 bus perpetui aut ad longum tempus constituti. *Mynsing. 1.*
 9. *observat. 69. num. 12.* secus verò si sint modici ac brevioris
 temporis. *Gail. 1. 2. observat. 10. num. 1. & seqq.* quamvis e-
 nim annui redditus, nec immobiles res, neque mobiles pro-
 priè loquendo sint, sed tertiam quandam speciem constitu-
 ant. *Jacob. Schult. pract. observat. 22. num. 7. Panorm. in*
c. nulli num. 10. de rebus Ecclesie non alien. Johan. Köppen
decis. 24. num. 7. regulariter tamen, tam jure Canonico,
 10. quàm civili rebus immobilibus annumerari & jure immo-
 bilium censi solent. Præterea requiritur, ut sint futuri,
 quorum dies nondum cessit, quia redditus seu pensiones
cessæ betagte Renten oder Zinsen/ fructibus à solo separatis
 comparantur; & quemadmodum hi inter mobilia refe-
 runtur, ita quoque pensiones cessæ, **die allbereit fällig**
und betagt seyn/ mobilium loco habentur, *Mynsing. d. ob-*
 11. *servat. 69. num. 13. Gail. d. observ. 10. num. 3. Petr. Wesenb.*
consil. 61. num. 6. (7.) In ususfructus venditione, aliisque ju-
 ribus incorporalibus, idem usu ac consuetudine servatur.
 12. *Matth. de afflict. de jure protym. §. tota hac lex num. 8. & 9.*
Reinking. quest. 3. num. 93. & seqq. Absolutis rebus, in quibus
 13. hoc jus Retractûs obtinet, tandem videndum, in quibus
 locum illud ipsum non habeat & (1.) quidem locum non
 obtinet in rebus mobilibus. *Matth. de afflict. d. §. num. 6.*
Johan. Hering. in tract. de molend. quest. 8. num. 60. cessat
 enim

12005

enim in illis ratio juris hujus introducendi, quæ ponitur in
conservatione rerum in familiâ existentium, cum potius
sit fluxa & fragilis *l. si rem mobilem 47. ff. de acquir. vel amitt.*
poss. l. peregrè 44. ff. eod. neque in eam tanta cadere potest
affectionis consideratio, ut vestigia Majorum, illorumque
virtutis memoria retineri possit. *arg. l. quæ 22. C. de admi-*
nistr. tut. l. fin. C. qn. decret. op. non est. Deficiente ergo ^{14.}
ratione juris, ipsa quoque deficit juris dispositio *l. dies cau-*
tioni 4. §. 6. ff. de damn. infect. Notandum tamen, si mo- ^{15.}
bilia immobilibus cohæreant, ita ut separari non possint,
aut difficilis ea futura sit & simul accessoriè vel per conse-
quentiam vendantur, quod tunc naturam mobilium de-
ponere, & immobilium induere quasi videantur, & retra-
ctui subjaceant *l. pen. C. de servit. l. ult. in fin. C. de præscr.*
long. temp. Mynsing. 1. observat. 69. num. 12. Præprimis verò
æquiparantur immobilibus, si sint pretiosa *Matth. Coler.*
part. 2. decis. 286. num. 48. Carpz. Resp. Elect. lib. 6. resp. 1.
num. 23. Unde nec tutor eadem absque sufficienti causâ, & ^{16.}
prævio Magistratus decreto alienare potest *l. lex qua tuto-*
res 22. C. de administr. tut. Carpz. in Jurispr. Forens. ad
Constit. Elect. 14. def. 69. part. 2. & si ejusmodi res præter ne-
cessitatem fortè alienaverit, repeti & recuperari à posses-
soribus poterunt *l. 5. C. de præd minor. l. 5. §. 14. & 15. ff. d.*
reb. eor. qui sub tut. vel cur. Nec (2.) valet hoc jus in rebus ^{17.}
immobilibus quatenus res immobilis vendita sita est in alio
loco, ubi jus retractus non viget *Tiraquell. hic. §. 1. Gloss. 1. n.*
2. licet in loco domicilii retrahere volentis obtineat, attēdi-
tur enim quoad res immobiles jus, quod viget in loco rei
sitæ, non verò jus loci, ubi persona habitat. *l. rescript. in fin.*
ff. de mun. & hon. l. an in totum C. de edific. priv. Mynsing. 5.
observ. 19. Nec (3.) procedit, si res interim perierit ex par- ^{18.}

C

te

te vel in totum, v. g. domo combustâ, area retrahi non potest. *Reinking. quest. 3. numer. 134.* quia domus destructa, domus amplius non est §. 3. *Instit. de usufr.* quamvis ex iisdem cæmentis & materiâ fuerit resecta *l. 98. §. 8. ff. de so-*
 19. *lut. l. 83. §. 5. ff. V. O.* Nec (4.) locum habet in rebus venditis Principi. In his namque admittendus non est retractus, tum ratione supremæ potestatis, quæ Principem à statutis subditorum eximit, tum ratione universalis domini, cuius intuitu fortius jus, quàm consanguinei in rebus subditorum, habere censetur *Bonavent. Gravac. Diss. Basil. de retract. jur. tb. 32. lit. B. C. Petr. Gregor. in Syntagm.*
 20. *lib. 26. c. 2. num. 10.* Nec (5.) in rebus venditis ad usum publicum vel pium *Johan. de Plst. ad l. unic. C. de stud. liber l. 13. C. de oper. publ.* Quia utilitas publica anteponitur privata, & quæ pluribus publicè expediunt, præferuntur his, quæ singulariter quibusdam prosunt *l. utilitas 12. C. de primip. l. actione §. Labeo ff. pro socio l. unic. §. pen. C. de cad. tollend.*

CAP. IV.

Exhibet formam & modum.

1. **A** Re, ad formam, remotâ omni ambage, felici pariter ac veloci pede transimus, cum essentiam & naturam hujus juris constituat, secundum pervulgatum illud Philosophorum axioma; forma dat esse rei, & sine eâ non incipit res esse, *l. si is qui quadraginta 80. §. 1. ff. ad l. Falcid.*
2. *Bald. in l. cum quis C. de juris & facti ignor.* Consistit verò in his ferè quatuor sequentibus I. ut retrahens justum & integrum, à primo videlicet emptore solutum offerat pretium

tium

tium, juxta l. 13. §. 8. ff. de act. empt. l. 34. §. 1. vers. si obtulerit eam quantitatem qua refundi debet ff. de statu liber. Gail. 2. observat. 19. num. 7. Justum autem seu verum rei pretium est, quantum communi aestimatione hominum valet. Perez. ad l. 2. C. de rescind. vendit. Integrum 4. autem offerri pretium ideò necessarium est, quia sicut actio ex empto cum effectu non datur, nisi persoluto pretio, ita nec ex retractu, nisi restituto integro pretio dabitur, cum unius ejusdemque obligationis unam eandemque indivisam solutionem esse oporteat d. l. Julianus 13. ibique Gloss. & Bartol. l. quamdiu 6. C. de distract. pign. l. ob signatione 9. C. de solut. particularis enim solutio, utpote in com- 5. moda, & damnosa, non sufficit l. qui pignori 19. ff. de pign. & hypothec. l. 3. ff. fam. bercisc. Dn. D. Brunnem. ad l. 14. C. de contr. empt. hinc pro formâ requiritur, ut in- 6. tegra summa solvatur, tunc si nummus tantum deficiat, proinde habetur, ac si nihil solutum fuisset, juxta Gloss. in l. res bona fide 54. ff. de contrab. empt. Si verò ex errore calculi 7. nummus unus vel alter defuerit, hoc non attenditur l. quamvis 31. ff. de condit. & demonstr. Cum verò nulla regula tam 8. firma sit, quæ suas non habeat exceptiones arg. l. 3. §. 1. ff. de injur. hinc idem hoc loco accidere videmus, & pretium integrum exsolvi, necessum haud esse (1.) si obligatio ipso 9. jure divisa sit, veluti inter coheredes l. cetera 4. ff. fam. bercisc. l. 1. C. si certum petat. item si plures æquè conjuncti rem dividuam pro ratâ suæ portionis retrahant. (2.) Si pactione 10. divisa sit solutio pretii, diversis temporibus facienda, daß er auff gewisse termin oder Tagezeiten zahlen sol; tunc enim eodem jure rectè utitur retrahens, & eadem dilatione in reddendo pretio fruetur Math. Wesenb. consil. 73. num. 41. Hartm. Pistor. observat. 17. Hinc eandem Pecuniæ por- 11.

- tionem, quæ sub initium contractus soluta est, retrahens itidem illicò refundere vel deponere debet, residuam verò statis demum temporibus *Wesenb. d. consil. 73. num. 77.* secus vero est, si retrahens non ita idoneus & exigibilis deprehenditur, quemadmodum emptor *Reinking. quest. 6. numer. 38.* (3.) Si venditor consentiat, & ultrò acceptet solutionem particularem. *l. stipulatus mibi 9. §. 1. ff. de solut.* cum volenti non fiat injuria *l. injuria 1. §. 5. ff. de injur. l. cum donationis 34. C. de transact. c. scienti de R. 7.*
13. *in 6to* (4.) Si plures res diversis pretiis emtæ sint, tunc satis est, si illius rei afferat pretium, quam quis retrahere intendit *Tiraq. §. 23. Gloss. 1. num. 20.* (5.) Si certum & liquidum non sit pretium, tunc liquidum offerri sufficit, donec de reliquo constet, *l. quidam existimarunt ff. de R. C. Gæd. ad l. 32. ff. de V. S. num. 12. Gail. de pignorat. observat. 16. num.*
15. 5. Potest tamen emptor à retrahente eo casu idoneam exigere cautionem de reliquo, liquidatione factâ, exsolvendo. *Bald. in Auth. qui semel. C. quomodo & qn. judex num. 18.* quam remitti posse, si retrahens notoriè dives sit, annotavit *Tiraquell. §. 3. Gloss. 3. num. 15. in fin.* Sufficit aliàs promissio nuda sub hypotheca bonorum de supplendo, quidquid deberi constiterit *Gail. 2. observat. 19. Jason. in l. 1. v. circa dictas ff. qui satisd. cogunt.* Idem obtinet, si retrahens quantitatem persoluti pretii ignoraverit; hoc enim casu sufficit offerri tantum, quantum communiter pro re ejusmodi solvitur, addita salutari clausulâ: salvo jure residui & quantum pluris &c. *Reink. quest. 7. num. 113.* II: Requiritur, ut unâ cum pretio rei retrahendæ sumtus tempore contractus factos, item laudemium, & omne, quod emtionis causâ erogatum est, integrè refundat *l. 27. ff. de edilit. edict. Berlich. part. 2. conclus. 40.* impensasque, si quæ factæ

ctæ

2009

etæ fuerint, emtori restituat. *Const. Frider. de jure protim-
vers. licet, Carpz. d. constit 31. def. 7.* Et quidem, quod sum- 18.
tus concernit, res expediti juris est, modò sint consveti &
legales, adeò ut eorum appellatione etiam veniant num-
mi bibales seu sumtus vini, *Wein- oder Leibkauff/ arg. l.
quod si sumtum 37. ff. de petit. heredit. Gail. 2. observat 19.
num. 9. Berlich. part 2. conclus. 41. num 32. & sequ.* Si verò 19.
emptor dolosè, & in fraudem consanguinei, vel proximi
agnati modum in his excesserit, tunc ultra legitimum &
consvetum modum retrahens refundere eos non obligabi-
tur. *l. sine herede 32. §. interposito 4. cum seq. ff. de administr.
tut. Gail. 2. observat. 19. num. 9.* Quoad impensas tamen 20.
probè distingvendum esse arbitror, inter necessarias, utiles
& voluptarias: quoad necessarias, sine quibus rei sub-
stantia salva manere non potest *l. 5. 6. & 7. qui potior in pign.
l. impense 14. ff. de imp. in res dotales fact. l. impense 79. ff.
de V. S. & impensas utiles, præsertim si tales sint, quales &
ipse retrahens verisimiliter factururus fuisset l. plane 38. cum
l. seq. ff. de petit. heredit. l. 38. l. 48. ff. de R. V. nullum est
dubium, quin restituere eas teneatur retrahens. *vid. Petr.
Gregor. Tholosan. in Syntagm jur. univers. l. 26. c. 21. numer. 5.*
Quod si modicæ sint atque exiguæ, quales sunt, quæ ad 21.
conservationem ædificiorum pertinent, *das Hauß in Dach
und Fach zu halten/* eas restituere non tenetur, quia cum
fructibus perceptis compensantur *l. omnino 12. ff. de impens.
in res dot. fact. minima enim non curat Prætor l. scio 4. ff.
de in integr. restit. l. 9. in fin. ff. de dol. mal. Gail. 2. de pac.
publ. c. 10. in fin. & 2. observat. 121. num. 13.* Quod ipsum re-
sponso confirmat *Carpzov. Constit. 32. def. 7. auffn Fall 22.
gleich die Jahres Frist noch nicht verlossen/ und ihr auch da-
hero der Nähergeltung zugebrauchen nochmals besuget wä-
ret/**

- ret/ so möchte doch der Käufer ehe und bevor ihm nebenst dem ausgelegten Kaufgelde auch dienothwendige Besserungs-Kosten hinwiederum entrichtet / das abzutreten nicht gedrungen werden. Was aber sonst solches Haus Dach und Fach zu erhalten aufgewendet worden/ seyd ihr ihme zu erstatten nicht
23. verbunden/ *B. R. W. Nec (2.) quæ factæ sunt in fraudem ejus, ut hæc ratione graviolem ac duriolem suam emptor efficeret conditionem Gail. 2. observat. 12. num. 6. Webner.*
24. *in observ. pract. verb. Besserung Nec (3.) eas quæ ab emptore proxoneticis vel mediatoribus voluntariè datæ sunt, ut venditio eò celerius procuretur, nisi sciente & volente venditore ad medium pretii itum fuerit. Dn. Wissenbach.*
25. *disput. 36. §. 14. Berlich. part. 2. conclus. 41. num. 38. Voluptarias verò impensas retrahens restituere non tenetur, tollere verò eas potest, si commodè evelli ac abstrahi à re*
26. *possint l. pro voluptariis 9. ff. de impens. in res dot. fact. quod si verò tolli haud possint salvâ rei substantiâ, distinguendum iterum est, utrum simul utilitatis nonnihil contineant, nec ne. Ptori modo ad æstimationem & restitutionem impensarum tenetur; posteriori verò impensæ pro amissis ac planè nullis habentur d. l. 9. ff. de impens. in res dot. fact. l. in fundo 38. ff. de R. V. Garf. de expens. c. 1. num. 25. nam æquum est, neminem cum alterius damno & detrimento fieri locupletiolem per l. nam hoc natura 14. ff. de condict.*
27. *indebit. III. Requis. est, ut retrahat sibi solùm, & in usum suum, non verò in utilitatem alicujus tertii, & in fraudem emptoris illam revocationem instituat. Si enim de eo constet, nihil agit, & oleum ac operam perdit, si ulterius instet, jusque sibi competens porrò urgere velit, quia nemini dolus & fraus sua patrocinari & opitulari debet c. si compromissarius §. 1. de elect. in 6to l. 12. ff. de dol. mal. l. 11. §. 1.*

2071.

§. 1. ff. ad exhibend. ne ex alienâ malitiâ alteri emer-
gat damnum per l. ult. C. de acquir. vel retinend. poss. Colli- 28
gitur verò ejusmodi fraus inter alia ex hoc, si statim aliquis
post retractum rem illam in alium transfert. arg. l. si ven-
tri 24. §. 3. ff. de reb. autor. jud. possid. Si autem nondum
constet, interim tamen dolus timeatur, mediante jura-
mento, si alter venditor ei hoc imponat, se ab illa suspici-
one liberare cogitur, quod hoc modo concipitur, daß der
angemassete Näherkäufer das verkauffte Gut zu seinem
selbst eigenem Gebrauch und Nutzen / und keinem andern
zum besten abzutreiben gemeinet. Reinking. quest. 2. num.
513. Neque ante illius præstationem admittitur. Gail. 2. ob-
servat. 19. num. 10. Unde inferre solent, jus consanguini- 29
tatis extraneo cedi non posse. Tiraguell. §. 26. Gloss. 1. cum
deficiat in extraneo ratio, ob quam concessum est hoc be-
neficium consanguineo, favor videlicet sanguinis, & nimia
affectio, quam habere creduntur posterii in bonis suorum
Majorum l. 22. C. de administr. tut. cessante autem causâ im-
pulsivâ, & finali privilegii, cessat & ipsum privilegium. c.
cum cessante extr. de appellat. c. Abbas extr. de V. S. Gail. de
arrest. imper. c. 10. num. 9. Notum insuper est, privilegia 30
personalia personam non egredi §. 6. Inst. de J. N. G. & C. Jo-
ban. Gædd. consil. Marp. 28. num. 125. vol. 1. sed ejus ossibus
inherere l. 3. ff. pro socio & cessabilia non esse Dyn. in cap.
privilegium de R. J. in 6. Tiraguell. d. §. 26. Gloss. 1. num. 29.
Berlich. part. 2. concl. 2. num. 25. §. part. 2. concl. 39. num. 48.
IV. Requisit. ut intra certum & legibus vel consuetudine 31
determinatum tempus fiat retractio, quo elapso, tacita quæ-
dam ejus juris inducitur renunciatio, & retrahens postea
non auditur l. fin. ff. de decret. ab ord. faciend. c. pia 1. de
except. in 6to. Berlich. part. 2. conclus. 40. Id quod factum 32
esse

- esse videtur in pœnam uegligentiaẽ illius, cui hoc jus aliàs competebat; sibi enim imputet, quod in retrahendo diligentio- rem se non exhibuerit, idcirco & damnum, quod hãc suã culpã sentit, sentire non intelligitur *l. 206. de R. J.* Jura namque vigilantibus, non dormientibus, scripta sunt *l. 24. ff. quæ in fraudem credit. Gail. 1. observat. 108. num. 1.* præterea intet est Reipubl. dominia rerum incerta non esse. Quale verò temporis spatium inquisitioni retrahentis sit indulgendum, simpliciter determinari nequit, sed hãc in re inspicienda sunt diversa diversorum locorum statuta & consuetudines, quæ si nihil certi determinent, ad jus commune recurrendum, quo tempus anni & diei concessum est, *Gail. 2. observat. 19. num. 4. Joban. Cöppen decis. 52. num. 26. Mynsing. 3. observat. 51. num. 5. & 7.* quod etiam constitutum legitur in Sacris. *Levit. 25. v. 29. & 30.*
34. *verb. wer ein Wohnhaus/ etc.* Similiter de jure Feudali feudum in remotiorem agnatum alienatum, intra annum revocatur. *per text. express. in c. 5. §. Titius filios. si de feud. defunct. content.* hoc idem tempus etiam de jure Saxoni- co obtinet, ut scilicet proximus cognatus jure retractus in- tra annum & diem frui debeat, postea verò excludatur. *text. express. in Novell. elect. Augusti part. 2. constitut. 13. Berlich. decis. 150. part. 1. num. 1. & seqq.* A quo verò tem- poris puncto, annus hic suum capiat initium, & deinceps currere pergat Dd. invicem pugnant; & diversi diversas amplectuntur sententias. Nonnulli defendunt à tempo- re initi contractus, & celebratæ emptionis venditionis, principium spatii illius annui ponendum esse. *Carpzov. constit. Elect. 52. defn. 3. Moller. ad eandem num. 1. 2. 3. & seqq.* Alii verò à tempore demùm factæ traditionis, illius temporis computandum esse initium contendunt. *Berlich. part.*

part. 2. concl. 40. num. 23. Ubi tamen probè animadverten-39.
 dum, tempus hoc non currere (1.) si inter emptorem vel
 venditorem oriatur controversia, puta si neget, emptio-
 nem vel eam aliter impugnet, & interim spatium annum,
 præterlabatur, tunc enim à tempore litis finitæ illud ipsum
 computandum est *Tiraquell. d. §. 1. Gloss. 10. num. 36. Bald.*
tr. de jur. proxim. num. 14. (2.) Si inter emptorem & con-40.
 sanguineum ipsum suboriantur lites, puta si consanguineus
 contendat rem suam esse, eamque vindicet, tunc si in illo
 iudicio succumbat, intra annum à tempore rei iudicatæ ni-
 hilominus admittitur. *per l. contra majores 16. C. de inoffic.*
testam. Tiraquell. d. Gloss. 10. num. 40. nisi dolo id factum,
 fuerit *l. cum quidam 14. ff. de bon. possess. Tiraq. cit. loc. nu-* 41
mer. 43. (3.) Si facta fuerit venditio sub conditione, penden-
 te namq; conditione non currit præscriptio *l. 1. in fin. C. de*
annal. exc. l. 1. in fin. C. de bon. mat. (4.) Si res vendita sit cum 42.
 pacto legis commissoriæ vel addictionis in diē *Tiraq. d. l. n. 58. 43.*
 (5.) in contractu alterius nomine celebrato currit à tempore
 rati habitationis *Bald. in l. pecuniam 9. C. de negot. gest. Tira-*
quell. d. l. num. 64. (6.) Si justum aliquod intervenerit im-
 pedimentum *l. 1. in fin. C. de annal. except. Tiraq. d. loc. nu-* 44.
mer. 124. Cæterum quæri solet: An etiam tempus illud desti-
 natum, & quod ad retrahendum indulgetur, proximioribus 45.
 ignorantibus quoque currat? Resp. quod non. Nam ut
 annus retractus currat, requiritur, ut proximus agnatus sci-
 verit venditionem, ob ignorantiam enim justam excusa-
 tur *Gail. 2. observ. 19. num. 10. & Dd. communiter ibi.* Est i- 46.
 taq; tempus illud anni & diei, quoad initiū utile quoad pro-
 gressum verò continuum, & à tempore saltem scientiæ cur-
 rere incipit *Magnif. Dn. D. Richter decis. 76. num. 146.* huc
 facit, quod contra ignorantem præscriptio non cur-
 rat

D

rat

47. rat *Mynsing. cent. 3. observat. 51. numer. 4. Joban. Löpp. decis. 52. numer 29.* Siquidem facultatem agendi habere non videtur *l. cum sex menses 55. ff. de adilit. edict.* præscriptio namque in pœnam quasi negligentiae introducta est. *Gail. 2. observ. 60. num. 3.* iniquum præterea foret, illum
48. puniri qui nihil deliquit, quod sanè fieret. Hoc autem annum tempus tam strictè observandum, ut ne quidè purgatio moræ admittatur, licet etiam consanguineus duorum aut trium dierum, imò saltem dimidiæ horæ interventu moræ post tempus elapsum bona retrahere concupiscat *Gail. 2. observat. 19. n. 15. & seqq.* quia hic annus est de forma retractus, forma autem præcisè observanda venit *§. tutor. autem 2. Inst. de autor. tutor. l. obligari 9. §. tutor. sta-*
49. *tim 5. ff. eodem.* Nisi justum sufflumen quoddam seu impedimentum intervenerit, puta ob ægritudinem vel incursum latronum, vel hibernum tempus, quo minus intra annum, uti haud potuerit: tunc enim justè excusatur *l. 1. in fin. C. de annal. except. Matth. de afflict. tr. de jur. retract. §. ut intra 30. dies n. 24.* Impeditus enim pro negligente non ha-
50. betur. *Felin. in c. vigilantia de præscript. n. 1.* Potest verò hoc Jus etiam ultimâ die & horâ annalis temporis exerceri *Bernbard. Graven l. 2. conclus. 19. consil. 1 n. 3.* Si enim aliquid intra certum tempus fieri debet, nihil refert, illud ultima die ac horâ vel intermedio determinati temporis fuisse factum. *Carpzov. d. constit. 32. defin. 2.* Quod verò anno in-
51. super dies fuerit adjectus, ideo hoc esse existimant ad tollendam illam ancipitem controversiam, utrum dies termini computetur in termino. *vid. Wissenb. part. 1. ff. disput 8. §. 5. Tiraquell. §. 3. Gloss. 11. n. 17. & seqq.* Et hæc sunt
52. necessaria illa requisita, & vera retractus essentialia, quorum alterutro deficiente, retractus ipsam deficere certum est; &
- maxi-

maximè fallitur, qui hæc parùm curans salvam nihilomi-
 nus causam, firmoque niti talo sibi persuasum habet. Quo- 53.
 ties namque lex plura conjunctim requirit, toties non suf-
 ficit alterum duntaxat fieri, sed utrumque adimpleri neces-
 se est. *l. si quis 112. ff. de V. O. l. si heredis. ff. de condit. instit.*
 quod si non fiat, consequens est, actum illum corruere, aut
 vitiosum esse *l. 8. §. 17. ff. de transact. c. dilect. §. ult. in fin.*
de rescript. Gail. 2. observat. 19. n. 15. 16. & seqq.

CAP. V.

Ostendit effectum & finem
 rei.

Effectus hujus juris est revocatio vel rescissio illius aliena- 1.
 tionis, quæ in præjudicium familiae insciis vel ignorantibus
 agnatis & cognatis, quoad extraneum est facta, quò
 spectat argumentum ex *l. 74. ff. de R. J.* ut ita rescissâ ejus-
 modi alienatione bona nostra nobis debita quasi per adje-
 ctionem legitimam & legitimùm acquirendi modum ma-
 gis magisque augeantur & ita conserventur *arg. l. 5. in prin-*
cip. C. ad L. Jul. Majest. sub ampliatione, quam hinc indè tra- 2.
 dunt Interpretes, ut vel à tertio etiam possessore possint
 omni modo recuperari, quemadmodum docet *Gail. 1. ob-*
serv. 29. n. 7. Tirag. de retr. Lin. in pæfat. introductum ve- 3.
 rò est in eum finem, ne bona in familias semel illata rursus
 auferantur, & ab iis, quibus debentur, divellantur, sed ut e-
 orum potius accessione familiae crescant & illustriores fi-
 ant. Huc accedit, quod pax & tranquillitas publica in omni 4.
 negotio civili considerari, omnes dissensionum occasiones
 præscindi ac præprimis hoc in passu cognatorum & proxi-
 mita-

12076
mitatis ratio attendi debeat, ad quod non magis ex humana
necessitate, quam ex rationis dictamine ac legis civilis dispo-
sitione, tanquam lege universalis invitamur. *l. 7. in princ. ff.
de bon. damnat.*

CAP. VI. & ult. Exponit contraria.

1. **P**roperamus ad portum, agmen proinde claudit confide-
ratio modorum, quibus hocce jus finire solet. Tollitur
2. autem & amittitur (1.) Renunciatione, notissimum siquidem,
quemlibet juri & favori pro se introducto renunciare posse.
3. *l. si quis 29. C. de pact.* quod tamen simpliciter ita exaudien-
dum non est, sed adhibitâ demum quadam distinctione in-
ter renunciationem simplicem, quæ solius tantum renun-
ciantis nititur placito, & renunciationem conventionalem,
quæ mutuâ partium conventionem ultrò citroque perficitur.
4. Priori modo cum effectu juri futuro quis in tantum renun-
ciasse non videtur, quin eo formato, & sibi delato, si velit, uti
non possit, cum nemo sibi ipsi adeò firmam queat dicere le-
gem, ut ab eâ recedere postmodum eidem minus integrum
5. sit, *l. si quis de legat. 3.* Posteriori verò casu, cum talis re-
nunciatio non modò contineat juris alicujus privationem,
verùm etiam simul pactum ac obligationem de non peten-
do, effectum suum omninò consequitur, & renunciantem
6. planè excludit, adeò quidem. ut si post pœnitentiâ ductus
retrahere cupiat, exceptione pacti conventi de non petendo
repellatur, & ulterius non audiatur *l. queritur 14. §. si vendi-
tor. 9. ff. de edilit. edict. l. 1. §. qui semel 6. ff. de success. edict.
Menoch. cons. 197. n. 87.* non enim debet ipsi displicere, quod
7. semel placuit *C. quod semel de R. J. in 6to* Neque interest, u-
trum

2017

trum post, an verò ante impletum venditionis contractum
facta sit renunciatio, cum non tantum juris quasi, verum
etiam quærendi renunciatio subsistat *per l. in plurimum 70. in
fin. ff. de acquir. hered.* Renunciassè autem juri suo non vi- 8.
detur i. qui altero denunciante non expressè renunciat juri
retractus, nec venditioni consentiat, quia renunciaciones,
tanquam odiosæ & stricti juris, non facilè præsumuntur. *l.
cum de debito 25. ff. de probat. Berl. part. 2. concl. 40. n. 28. 2.* 9.
Qui contractui tanquam testis vel Notarius interfuit, aut ra-
tione officii, v.g. ut tutor, curator &c. consensit, admittitur
intra legitimum tempus, quamvis de jure suo non proteste-
tur, cum ex necessitate officii id facere videatur *l. sicut 8. §.
non videtur 15. ff. quib. mod. pign. vel. bypotb. solv. l. Cajus Se- 10.
jus 39. ff. de pign. act. 3.* Qui factâ denunciatione illud aliquâ
ex causa differt *Magnif. Dn. D. Richt. dec. 76. §. 172.* Tollitur
hoc jus (2) præscriptione; Reipubl. etenim interest, domi-
nia rerum incerta non esse *l. 1. ff. de usurp. & usu- 11.
cap.* Injustum præterea foret emptorem in perpetuo metu
verfari. Hinc necessitas simul & æquitas postulavit, ut cer- 12.
tus quidam præfigeretur terminus, intra quem qui vult, jus
suum proponere & in judicio deducere valeret, quo verò
præterlapso, jure suo caderet, & in totum illo privaretur.
Jura namque vigilantibus scripta sunt *l. 24. ff. qua in frau-
dem Cred. & sibi imputet damnum, quod suâ culpâ sentit l.
206. ff. de R. J.* Hæc itaque impræsentiarum dicta sufficiant 13.
de modis, quibus jus retractus legitimum vel gentilitium fi-
nitur. Quibus unâ & nostra hoc de jure
finitur Disputatio.

SOLI DEO GLORIA!

D 3

COROL.

COROLLARIA MISCELLANEA.

- I. **J**us Retractus in solo contractu emptionis venditionis regulariter obtinet.
- II. **C**omputatio graduum in retractu, potius secundum jus Civile, quam Canonicum institui debet.
- III. **J**urisdictionis & repræsentationis locus non est in jure retractus.
- IV. **J**us retractus de Jure Saxonico in lineâ collateralium locum non habet.
- V. **I**n causâ matrimoniali Parentes pro liberis testes esse possunt.
- VI. **A**dvocati & Procuratores in causâ Clientum suorum, quâ ipsi suo patrocinio sustinent, testes idonei non sunt.
- VII. **P**rocuratores non sunt Advocati.
- VIII. **P**rocuratores non sunt Defensores.
- IX. **I**nfames possunt esse Procuratores.
- X. **T**empus longum in jure dicitur decennium.
- XI.

XI.

Carnifices non sunt infames.

XII.

Iniqua privatae vindictae est arrogatio, qua Carnificem primo ictu ab executione aberrantem lapidibus obruere vulgus audet.

XIII.

Clerici de Jure Canonico coram judice Laico conveniri queunt.

XIV.

De Jure Canonico, non secus ac Civili, testibus injuratis non creditur, licet illi sint Clerici, ac Verbi Divini Praecones.

XV.

Confessionarii non tenentur revelare quae ipsis a confitentibus in confessionibus auricularibus concredita

XVI.

A Processu inquisitorio neque leuterare neque appellare licet.

XVII.

De jure Divino & Civili poena furti capitalis non est.

XVIII.

Furtum quandoq; absq; animo furandi perpetratur.

XIX.

In re minima furtum fieri posse, dubium non est.

XX.

Voluntas & verba in furto, effectu non subsequuto, non attenduntur.

XXI.

XXI.

Injuria absq; animo injuriandi nō committitur.

XXII.

Injuriam ab aliis auditam aliis revelans injuriarum tenetur, adeò, ut nec nominando autorem suum, liberare se ab actione possit.

XXIII.

De jure Civili, Naturali, & moribus, ubiq; firmè recepta est injuriarum retorsio legitima.

XIV.

Injusta inter opifices nonnullos est recepta consuetudo, ne quis extra opificium uxore ducat.

XXV.

Ineptus est mos Collegiorum, quo certâ sub pœnâ prohibitum est, ne quod unus incepit, alter perficiat.

XXVI.

Quæ filios textorum, tonsorum, opilionum, &c. à Collegiis opificum arcet, damnata est opinio.

XXVII.

Vana & ridicula constitutio est typographorum, lanionum, figulorum, & aliorum, ob qua discipulos ante declarationem baptizant, fustigant, & exagitant.

XXVIII.

Jure Feudali uterini cum fratribus Germanis & consanguineis ad successionem non admittuntur, sed ab eâ planè excluduntur.

XXIX.

Dispositio Testamentaria in feudis regulariter nō habet locum.

XXX.

Feudum acquiritur præscriptione.

IN

52021
IN TE præluceat vene-
randa scientia juris

HEINTSCHI, quæ merito
gaudet ubique Tuo.

Gratulor applausus, quos sum-
mo jure reportas.

Proficiant Patriæ nomina
clara Tuæ

*Præclarissimo Domino Heintschio J. U. Docto-
rando Dignissimo de inaugerali agonis-
mate præsentis bocce animitus gratula-
tur.*

Joh. Theodorus Schenck.

M. D. P. P. Acad. h. t.

RECTOR.

HEintschiadum nomen præclaro nomine
fulget.

Dum facem docto prætulit bocce choro.

E

Nec

*Nec moritur, vivit, vivet virtute novellâ
Hacque Tuâ, crescas: gratulor Hein-
schiadi*

In honorem Clarissimi Domini Docto-
randi Fautoris ac quondam Audi-
toris atque Commensalis sui ami-
cissimi hæc adponeb.

Ernestus Fridericus
Schröter D. & P. P. P.

PRædia majorum retrahunt, qui san-
guine juncti,
His quia nil quicquam dulcius
cesse solet:

HEINTSCHUS agnatus Themidis sic
præmia poscit
Debita, quæ cunctis dulcia, grata,
bonis.

*Ita Clarissimo Dn. Doctorando de novis ho-
noribus ex animo gratulatur*

*Johannes Christophorus Salzner/
J. V. D. Prof. Publ.*

77.

J. J.

JURA RETRACTUS modò TE ju-
vare

HÆC satis monstrant. **Quid? HONO-
RA NOMEN**

**Mox retractabit : Benè ! nunc retracta
JURA RETRACTUS !**

*Nobilissimo, Consultissimoque Domino Do-
ctorando antiquâ virtute & fide pra-
claro, pristinâ conversatione mihi
conjunctissimo grat.*

Adrian Beier D.

Quid sit Retractûs? *Summò de Ponte
cathedra,*

Ut Doctorandus publica verba facis
Hunc laudistitulum *gratans* **TIBI** com-
precor, ingens,

Te decus esse Patri, Teque vigere diu!

Hæc

*Pristinum & gratantem animum significa-
turus lubenter quamvis volanti calamo
adponebat.*

*Gothofredus Mæbius Ph. & Med.
Doctor & Practicus Jenæ.*

E 2

I. VA-

I.

VARIATIO

PRONOMINIS RELATIVI, QUI, per
quinque casus Epicô-verſifica

Qui, se ne teneris labes corrumpat ephē-
bum,

Nobilem moly ſuis maturè colligit annis.

CUJUS ab unguiculis, aliquando ſolvere Juris,
Mens fuit, hos teretes, laqueos, nodosq;
latentes,

Has pedicas, tenuesque plicas hamosque
nocentes,

CUI Themis ad ſummos radiosum lumen ho-
nores.

Fatidico præluxit agro, calidæque veredo
Laudis ad oppoſitæ raptò vaſtigia metæ
Germen honorandæ porrexit amœnius
herbæ,

QUEM Themis & melior Virtus exæquat O-
lympo;

A QUO ſita procul rabies livoris acerbi
Quæ ſolet eſſe iſtis Virtutibus obvia ſemper.

II.

PRONOMINIS DEMONSTRA-

STRATIVI HIC, itidem per quinque
caſus Elegiaco - Verſivica.

HIC

2025
HIC & volgato se non dat more Themisti,
Rectius ut Juris consolidetur opus.

HUJUS amore flagrant flagrantes sidere fau-
cto:

Pierides, Charides, Pallas, Apollo, The-
mis.

HUIC in spinosis Themis aurea casibus adstat
Semper quo felix continuare queat.

HUNC quoque prætereà mox! mox ornare
minatur.

DOCTORIS titulò JURIDICINA suò.

HOC magnò gaudet Natò Venus alma, su-
umque

Jure PROTIMISEOS utier usque jubet.

tant Vs faMâ, heIntsChI, teste VeL IpsVs

aDes. faustæ adclamationis ergo

aDieCta

abs rVo

aD nVtVs

DanleLe Belero

PRæmia sudorem sic summum sum-
ma sequuntur,

Laurum certantem sic retulisse
decet.

E i

Gra-

2026

Grator summa TIBI sudoris Præmia!
Laurus,
Victori vireat, Nomen Honor-
que TIBI!

*Hisce Nobilissimo Domino Docto-
rando, amico suo intimo gra-
tulatur,*

J. Kirchhoff, Osterv.

CONATUM & HONOREM

publicum

VIRI

Nobilissimi & Consultissimi

DNI

JOHANNIS CHRISTO-
PHORI HEINTSCHII, JU.

Doctorandi dignissimi atque
celeberrimi

DE

RETRACTU

disputantis

Filii

2027

Filii MAGNI PARENTIS, PATRONI
MEI CERTISSIMI, optumi, Fautoris
mei in perpetuum colendi
ex amoris stimulo

Hoc gratulatorio promptissimo

veneratur

M. Paulus Gottlieb Berlichius,
Dresda - Misnicus.

HActenus in servis Praxiceu jure pe-
ritus,

Nunc rursus profers quid sibi Jura
velint?

Hinc de RETRACTÛS causis sub Præ-
fide magno,

FALCKNERO doctè differis atque
refers.

Hic cum spectatis Collegis voce salu-
tans

TE DOCTORANDUM prospera cun-
cta vovet.

Hanc acquisitam studii, cum laude per-
acti,

Me-

Metam cum reliquis gratulor ipse
Tibi,
Hinc precor, ut fias Patris Patriæque
columna,
quæ sine jacturâ tempus in omne
valet.

FINIS.

Præs. N. Vocy Aug

De Bure occurrentis p. 2083.	Sack. Trill. Fera 1686
De absolute in foro poeniten- tiali et contentioso. p. 2198	Simon Fier. Fera 1688.
De Sportulis p. 2222.	Aelich Wolf Fera 1683.
De portione statutaria p. 2252	Schach - Lips. 1692
De universitate usufructua- ria p. 2341.	Olear. Ethius Lips. 1718.
Curiosa gradum Justiniana p. 2390.	Simon Rühle Fera 1683
De Stellionatu p. 2454.	Stur. Stell. Fera 1667.
De Collegiis Opificum p. 2482	Schill Lips. 1680

